

SZÚCS LÁSZLÓ

# Kulturáltan a kultúrát

Nem először s bizonyára nem is utolsó alkalommal vált vitatémává, vagy enyhébben szólva vetődött fel ismerős dilemmaként idén januárban, hogy helyes-e, hasznos-e, megengedhető-e a politikusok előretolt szerepe olyan pillanatokban, mint amilyen a magyar kultúra napja.

Óvatosan mondom, ebből a megközelítésből talán nem volt a legszerencsésebb annak idején éppen ezt a napot kijelölni, amelyen a kollektív irodalmi emlékezet szerint Kölcsey Ferenc letisztázta a *Himnusz* végleges változatát – de hát ki gondolt erre a rendszerváltás mámorában. Hiszen ez, a magyar nép zivataros századait megéneklő, az idők folyamán nemzeti imádsággá előlépett költemény, ebbéli minőségében maga is egy egészen más közösségi-társadalmi-politikai töltetet kapott, kéz a kézben a *Szózat*tal. Nincs is ezzel baj. Meggyőződésem, hogy egészen más hangulat lengené be kultúránk jeles napját, ha dátuma egy Kosztolányi-vers, Krúdy-novella befejezéséé, Csontváry *Magányos cédrusa* utolsó ecsetvonásáé, esetleg Bartók *Zene húros hangszerekre, ütőkre és cselesztára* című műve utolsó hangjegyeinek lejegyzéséé lenne. Utóbbinak idén jól meg is ünnepelhetnének születése 80. évfordulóját.

Visszatérve az említett vitatémához, úgy gondolom, nem az jelenti önmagában a fő gondot, hogy immár menetrendszerűen minden január 22. környékén felbukkan az öltönyös, kosztümös sereg, a politikum a kultúra mezején, bár sokuknak tényleg nem áll jól ez a szerep. A baj abból adódik, s e

közszerelések akkor keltenek joggal visszatetszést, ha ezen alkalmakkor elsősorban (aktuál)politikai üzeneteik elhelyezésére látják az időt elérkezettnek a szónokok, ha a kultúráról szó-lás álcája alatt olyan kérdéseket feszegetnek – például a migránsválságnak a szónoklat középpontjába helyezésével –, amelyek nem a kultúra ügyét, helyzetét, hanem az előadó politikai érdekeit szolgálják. Ne azon merengjen a tisztelt publikum, hogy a csizma hogy kerül az asztalra.

Ugyanennyire problematikus, amikor kifejezetten politikai szempontok alapján, szakmai közreműködés, kontroll, megerősítés nélkül osztogatnak mindenféle díjat, oklevelet, plecsnit (borítékot ritkán) az arra érdemeknek. Hiszen ezek a gesztusok még akkor is rossz érzéseket kelthetnek az érintettekben, ha ők valóban érdemek arra az elismerésre; ha valódi érték, teljesítmény, életmű hitelesíti a jutalmazást. Magyarán: tessék kulturáltan ünnepelni a kultúrát!